

<https://dyrenesrett.com/>

DYRENES RETT - Org.nr. 919952776 - Tlf. 938 851 82 - Brufjordveien 614, 6942 Svortevik - dyrenes.rost@gmail.com

Fra måkehat til sameksistens

De vanlige rådene for å dempe konflikter mellom måker og mennesker går ut på å fordrive måkene ved hjelp av fugleavstøtende tiltak, fjerne reir når hekkingen er over, fjerne matrester og ikke mate fuglene.

Slike tiltak vil forverre situasjonen for måkene og forsterke konfliktene.

Matmangel i havet og ødelagte leveområder fører til at måkene trekker mot byer og tettsteder på leting etter mat og trygge hekkeplasser. Dersom mattilgangen i byene også forsvinner, vil måkenes sult øke og de kan ta større sjanser for å få tak i mat.

Fugleavstøtende tiltak uten å tilby alternative hekkeplasser, vil bare føre til at måkene forflytter seg til andre tak eller forsøker å hekke på biltak, industritomter, lekeplasser o.l., slik at konflikten forflyttes.

Tilrettelegging fremfor fordriving

Erfaringer viser at det er tilrettelegging som fungerer.

I Sandnes har kommunens strategi med skilting mot mating vært feilslått. Det har bare ført til at måkene er blitt mer desperate av sult og mer nærgående på uteserveringer. Dyrevenner tok til slutt saken i egne hender og startet kontrollert mating. Det ble beskrevet som en umiddelbar suksess. Måkene ble rolige og holdt seg unna uteserveringene. All maten ble oppspist på 30 sekunder, så det var ingen rottefare.

[Sentrum, Måker | – Kommunens strategi har slått helt feil](#)

Folk som reiser i utlandet forteller at det mange steder er matstasjoner for måker, duer og andre fugler et stykke fra restaurantene. På denne måten kan fuglene holdes unna uteserveringene. Fuglene får maten sin på faste steder, og folk kan sitte ute og spise uten å merke fuglene.

Så enkelt er det å løse det som fremstilles som et sommer-problem i Norge. Vi kan komme måkene i møte, tilby i stedet for å frata, og tilrettelegge i stedet for å fordrive. Når måkene er mette, blir de også stillere. Det vi hører i byene er desperasjon av sult.

Oppretting av matstasjoner eller skilting for mating på steder med lavt konfliktnivå, i kombinasjon med tilrettelegging for trygge hekkeplasser, kan få måkene til å trekke ut av sentrumsområdene.

Samtidig må det være aksept for at måkene er i byer og tettsteder. De har naturlig tilhold ved kyst, fjord og vann og er en naturlig og viktig del av byens og kystens økosystem.

Sameksistens til gjensidig glede

Det er ingen problem å leve i harmoni med måkene. Det innebærer bare at vi gir dem plass, lar dem være i fred og tilrettelegger i stedet for å fordrive.

Der måkene får være i fred blir de rolige, og skinnangrep blir sjeldne eller opphører. Der måkene er ekstra påpasselige og reagerer på alle som nærmer seg egg eller unger, har de gjerne dårlig erfaring med mennesker. De husker ansikter og glemmer ikke mennesker som har skadet dem, og heller ikke de som har vært snille mot dem.

Mange mennesker har et nært forhold til måker, og man kan oppnå langvarige vennskap med dem. Måker oppfører seg eksemplarisk når de blir vennlig behandlet, og de kommer ofte og viser frem ungene sine og kan komme og ta farvel før de drar om høsten.

Måker er misforståtte

Når måker stuper etter mat i gatene er det ikke «angrep» – de er bare veldig sultne og prøver å overleve. Måker som beskytter ungene er ikke «aggressive», men viser naturlig foreldreomsorg.

Når de omtales negativt og misvisende, bygges det opp under dårlige holdninger som i verste fall kan føre til mishandling og andre lovbrudd mot måker og deres unger.

Måker er svært gode foreldre. Mange har opplevd måkeforeldrenes uttrykk for sorg når de mister ungene, og sett ritualer når måkeflokken kretser pipende over den døde ungen.

NRK har i en video dokumentert måkemors «gråt» når hun mister ungene:

[Ekspert om måkesorg: – Fuglar er i stand til å uttrykke sorg – NRK Vestfold og Telemark – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Forslag til løsninger

Tiltak som kan bedre situasjonen for måkene og dempe konfliktene:

- **Hekketiltak:** Tilrettelegge med hekkeplattformer og hekkeflåter, slik at måkene kan finne trygge hekkeområder utenfor sentrumsområdene. Etablere kunstige hekkeholmer eller tilrettelegge på eksisterende holmer, slik at måkene kan trekke vekk fra hustak og bebyggelse.

- **Mattilgang:** Ta initiativ til at fiskeavfallet kan gå til sjøfuglene under kontrollerte former, som sårt tiltrengt næring for utrydningstrua arter. Sette av områder for mating i måkenes naturlige leveområder og på steder med lavt konfliktnivå, og med skilting informere om fornuftig mating og hensyn til dyrelivet.
- **Skilt:** Sette opp skilt i fuglenes leveområder, med informasjon om artene og med fokus på sårbarhet og rødlistestatus. Informere om at måkene er totalfredet og at de fyller en viktig funksjon i kystens og byens økosystem.
- **Informasjonsmateriell:** Distribudere brosjyrer og legge ut informasjon på kommunenes nettsider, og oppfordre til hensyn i hekketiden.
- **Skoleprosjekter:** Integrere kunnskap om sjøfugler i den lokale grunnskolen for å skape engasjement og forståelse fra tidlig alder.

Menneskeskapte problem som krever dyrevennlige løsninger

Overfiske, klimaendring og havforurensing fjerner sjøfuglenes næringsgrunnlag i havet. Når måkene drives på næringsflukt og tvinges til å lete etter alternative matkilder på land, er fuglene ikke problemet, men symptom på menneskelige inngrep, naturtap og ødelagte økosystemer.

Tiltakene bør settes inn mot årsakene til måkenes forflytning, ikke mot arter som sliter. 8 av 10 måkearter som hekker i Norge er rødlistet som truet, og 16 av 28 marine sjøfuglarter er på Norsk rødliste. Antallet norske sjøfugler har gått tilbake med 80 prosent siden 1970-tallet. Sjøfuglenes alvorlige situasjon er en indikator på havets tilstand.

Vi ber om at måkene omtales med omtanke og uten bruk av nedsettende uttrykk, for å bidra til bedre holdninger til dyrelivet.

Vi bør møte måkene med forståelse og toleranse, og finne gode løsninger som kan fungere både for måker og mennesker. Vern av truede arter bør inngå i byplanlegging og arealforvaltning, og kombineres med dyrevennlige og langsiktige tiltak som kan redusere konfliktene.

Vennlig hilsen
for Dyrenes Rett
Jenny Rolness